

Avaleht>Kohtuasja algatamine>ELi ja liikmesriikide õigussüsteemid>Liikmesriikide üldkohtud

Национални обикновени съдилища

Austria

Настоящият раздел предоставя информация за обикновените съдилища по граждански и наказателни дела в Австрия.

Обикновени съдилища — въведение

Обикновените съдилища са организирани на четири нива. Понастоящем (през март 2023 г.) компетентни да се **произнасят** по съдебни дела са следните съдилища:

113 районни съдилища (Bezirksgericht)

20 окръжни съдилища (Landesgerichte)

4 апелативни съдилища (Oberlandesgerichte)

Върховен съд (Oberster Gerichtshof).

В началото на 2013 г. започна постепенно намаляване на броя на районните съдилища — от 141 до 113 понастоящем (към 1 март 2023 г.) — посредством обединяване, а в някои случаи и създаване на нови районни съдилища в Горна Австрия, Долна Австрия, Щирия, Залцбург, Тирол и Бургенланд.

Прокуратурите защитават обществен интерес по наказателни дела. Организацията на прокуратурата е, както следва:

16 прокуратури (Staatsanwaltschaften),

Централна прокуратура за борба с икономическите престъпления и корупцията (Zentrale Staatsanwaltschaft),

4 апелативни прокуратури (Oberstaatsanwaltschaften),

Главна прокуратура (Generalprokuratur).

Изпълнението на **наказанията лишаване от свобода** се извършва в 28 затвора.

А. Организация на съдилищата: граждански и наказателни съдилища

Делата се разглеждат на първа инстанция от районните или окръжните съдилища. По граждански дела компетентността се определя основно от естеството на спора (Eigenzuständigkeit). За всички останали въпроси това се определя от стойността на иска по делото (Wertzuständigkeit).

Предметната подсъдност винаги има предимство спрямо подсъдността според цената на иска.

Подсъдността по наказателни дела се определя според размера на предвиденото в закона наказание за съответното престъпление.

Районни съдилища (първо ниво на организация)

Районните съдилища са първоинстанционни съдилища. Те са компетентни да разглеждат:

граждански дела с **цена на иска до 15 000 EUR** (Wertzuständigkeit);

определени видове спорове (независимо от цената на иска) (Eigenzuständigkeit), преди всичко в областта на **семеиното право, наемните отношения и принудителното изпълнение**;

наказателни дела за престъпления, които се наказват само с глоба, с глоба и лишаване от свобода до 1 година или само с лишаване от свобода до 1 година (напр. телесна повреда по непредпазливост, кражба).

Окръжни съдилища (второ ниво на организация)

Окръжните съдилища, които са известни още **по граждански дела като „съдилища от първа инстанция“** (Gerichtshöfe erster Instanz), са компетентни: като **първа инстанция** по всички дела, които не са от компетентността на районните съдилища. Освен това те имат предметна подсъдност по дела съгласно Закона за отговорността за ядрени вреди, Закона за отговорността за вреди, причинени от органи на публична власт, Закона за защита на личните данни и по дела в областта на конкуренцията и правото на интелектуалната собственост;

Като втора инстанция **по жалби** срещу решенията на районните съдилища.

Апелативни съдилища (трето ниво на организация)

Тези съдилища представляват третото ниво на организация на съдилищата (Gerichtshöfe zweiter Instanz). Те се намират съответно във Виена (за Виена, Долна Австрия и Бургенланд), Грац (за Щирия и Каринтия), Линц (за Горна Австрия и Залцбург) и Инсбрук (за Тирол и Форарлберг).

Тези съдилища се произнасят по граждански и наказателни дела винаги като **въззивна инстанция** (т.е. на втора инстанция).

Освен това тези съдилища имат особена роля в управление на **съдебната система**. Председателят на апелативния съд или съответно на второинстанционния съд отговаря за управлението на всички съдилища в съответния съдебен район. В тази си функция той отговаря пряко пред федералния министър на правосъдието.

Върховен съд (четвърто ниво на организация)

Върховният съд във Виена е **най-висшата инстанция по граждански и наказателни дела**. Върховният съд заедно с Конституционния съд (Verfassungsgericht) и Административния съд (Verwaltungsgericht) е едно от „най-висшите съдилища“ (Höchstgerichte) в страната. Това означава, че (на национално равнище) не съществува по-нататъшна възможност за обжалване на неговите решения.

Съдебната практика на Върховния съд е от основно значение за **единното прилагане на закона** на територията на цялата страна.

Въпреки че съдилищата от по-долна инстанция не са законово обвързани от прецеденти, по принцип те се ръководят от съдебната практика на най-висшите съдилища.

Б. Подсъдност по граждански дела

Подсъдността по граждански дела се разделя на общо производство по граждански дела, производство по трудови дела, производство по търговски дела и безспорно (охранително) производство (Außerstreitverfahren).

По реда на общия граждански процес се решават частноправните дела, които не са подсъдни на търговските или трудовите съдилища или за които е предвидено безспорно (охранително) производство.

В. Обжалвания

В.1. Обжалвания по граждански дела

При **граждански производства по общия ред** съществуват по принцип два различни инстанционни реда, като всеки от тях може да бъде триинстанционен. Делата се разглеждат на първа инстанция от районните или окръжните съдилища.

Когато на първа инстанция е компетентен районният съд, неговите решения се обжалват пред окръжния съд. По жалбата се произнася въззивно отделение (Berufungssenat) на окръжен съд.

Когато на първа инстанция е компетентен окръжният съд, неговите решения се обжалват пред апелативния съд, където по жалбата се произнася въззивно отделение (Berufungssenat) като втора инстанция.

Второинстанционните съдилища са оправомощени само да извършат проверка на първоинстанционното решение. Следователно те решават делото по принцип само въз основа на съществуващите до приключването на устните състезания пред първата инстанция искания на страните по съществото на делото и на съществуващите към този момент фактически доводи. Второинстанционните съдилища могат да решат спора по същество, като потвърдят или изменят първоинстанционното решение. За тази цел, в рамките, определени от представените по-долу искания и предложения, второинстанционният съд може да повтаря или да разширява обхвата на производството или на част от него; или да отмени решението на първоинстанционния съд и да поиска от него повторно разглеждане на делото; или може да отхвърли жалбата.

По дела, при които трябва да се вземе решение по правни въпроси от изключителна важност, е възможно допълнително обжалване пред Върховния съд.

Върховният съд се произнася само по правните въпроси и поради това в своето решение той е обвързан от установените до този момент факти. Следователно той проверява правилността на решението, постановено въз основа на така установените факти, или установява наличието на основания за нищожност и в ограничена степен на процесуални пороци на предшествия процес. Върховният съд не действа само като касационна инстанция; той може също така да реши сам да потвърди или да измени решението; или да отмени предходните решения и да възложи на съдилищата от първа или втора инстанция да преразгледат делото; или да отхвърли иска.

В преобладаващия брой случаи първоинстанционните дела се решават в състав от един съдия (и само по спорове с цена на иска над 100 000 EUR по молба на една от страните — в състав от трима съдии). Второинстанционните дела се решават в състав от трима съдии, а във Върховния съд — в състав от петима съдии. По правни въпроси от изключителна важност (напр. промяна в постоянната съдебна практика) Върховният съд заседава в разширен състав от единадесет съдии.

В.2. Обжалвания по наказателни дела

Съдебните производства по наказателни дела са двуинстанционни.

Когато на първа инстанция е компетентен районният съд, неговите решения могат да бъдат обжалвани:

с цел отменяне на присъдата или

с цел изменение на присъдата и размера на наказанието.

По жалбата се произнася тричленен състав на горестоящия окръжен съд.

Когато на първа инстанция е компетентен окръжният съд в едноличен състав (по дела, разглеждани от окръжния съд, за престъпления, които се наказват с лишаване от свобода за срок до 5 години, напр. лъжесвидетелстване), неговите решения могат да бъдат обжалвани:

с цел отменяне на присъдата или

с цел изменение на присъдата и размера на наказанието.

В такъв случай по жалбата се произнася тричленен състав на горестоящия апелативен съд.

Когато на първа инстанция е компетентен окръжният съд в състав от съдия и двама съдебни заседатели (Schöffengericht) или в състав от трима съдии и жури от осем съдебни заседатели (Geschworenengericht), искането за отменяне на присъдата трябва да се подаде до Върховния съд. Ако обаче се обжалва само размерът на наказанието, по жалбата се произнася горестоящият апелативен съд.

Г. Видове жалби

В **общото гражданско производство** първоинстанционните съдебни решения могат да бъдат оспорени посредством въззивна жалба. Въззивна жалба може да бъде подадена във всички случаи на основание нищожност или неправилност на съдебното решение, а по определени въпроси и по всяко дело с цена на иска над 2700 EUR може да бъде подадена въззивна жалба на основание процесуални грешки или погрешно установяване на факти.

Второинстанционните решения могат да бъдат оспорени посредством ревизионна жалба (Revision). Този вид жалба до Върховния съд, независимо от въпроса до който се отнася, подлежи на различни ограничения. По принцип Върховният съд решава само правни въпроси от съществено значение; наличието на такъв въпрос от съществено значение е процесуална предпоставка за допустимостта на жалбата пред Върховния съд. Независимо от това второинстанционните решения по определени дела с цена на иска под 5000 EUR са необжалваеми или, ако цената на иска не надвишава 30 000 EUR, за подаване на ревизионна жалба до Върховния съд се изисква предварително разрешение (директно или посредством ново искане) от второинстанционния съд.

Д. Бази данни с правна информация

[Уебсайтът на Министерството на правосъдието на Австрия](#) предоставя обща информация за австрийската съдебна система.

Безплатен ли е достъпът до базата данни?

Да, достъпът до уебсайта на Министерството на правосъдието на Австрия е безплатен.

Връзки по темата

[Компетентност на съдилищата — Австрия](#)

Последна актуализация: 11/09/2023

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответната държава-членка. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите.

Европейската комисия не поема каквато и да е отговорност по отношение на информация или данни, които се съдържат или споменават в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.